

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2018/234 AJÁNLÁSA

(2018. február 14.)

a 2019. évi európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának elősegítéséről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés 10. cikkének (2) bekezdése értelmében az Unió szintjén a polgárok közvetlen képviselője az Európai Parlamentben valósul meg.
- (2) Az Európai Unióról szóló szerződés 10. cikkének (3) bekezdése értelmében minden polgárnak joga van ahhoz, hogy részt vegyen az Unió demokratikus életében, és a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni.
- (3) Az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkének (7) bekezdése értelmében az Európai Tanácsnak figyelembe kell vennie az európai parlamenti választásokat, amikor javaslatot tesz a Bizottság elnökének jelölt személyre vonatkozóan.
- (4) Az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának további elősegítése érdekében már jóval a 2019. évi választások előtt aktualizálni és módosítani kell a 2013/142/EU bizottsági ajánlás ⁽¹⁾ egyes elemeit.
- (5) Az EU demokratikus legitimitásának megerősítése és a polgárok európai szintű politikai részvételének biztosítása elengedhetetlen. A polgárok készségesebben szavaznának az európai parlamenti választásokon, ha jobban ismernék az uniós szakpolitikáknak a napi életre gyakorolt hatását, és ha bíznának abban, hogy ténylegesen befolyásolni tudják az Unió legfontosabb döntéseit, például az uniós intézmények vezetőinek megválasztását és az Unió jövőbeli prioritásainak megállapítását.
- (6) Az elszámoltathatóság és az átláthatóság elengedhetetlen erősítésében a Bizottságnak is ki kell vennie a részét. A Bizottság ezért felülvizsgálta a Bizottság tagjaira vonatkozó magatartási kódexet ⁽²⁾. Az új kódex lehetővé teszi, hogy a Bizottság tagjai jelöltként induljanak az európai parlamenti választásokon anélkül, hogy szabadságot kelljen kivenniük. E változás figyelembevétele érdekében módosultak az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról szóló keretmegállapodás idevágó szabályai is ⁽³⁾.
- (7) Az európai szinten meghatározott szakpolitikák közvetlen következményekkel járnak a polgárok mindennapi életére, és helyi szinten érezhetők. Ahhoz, hogy a polgárok meghozhassák döntésüket az európai parlamenti választásokon, tisztában kell lenniük azzal, európai szinten milyen kérdések forognak kockán. Az európai kérdésekről kapott tájékoztatás a polgárokat az uniós döntéshozatalban való demokratikus részvételre ösztönzi. A jelenlegi Bizottság 2015 januárja óta 478 civil párbeszédet tartott szerte a tagállamokban, olyan intézményi partnerekkel is együttműködve, mint az Európai Parlament, a nemzeti parlamentek, a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság. 2018 februárjától 2019. május 9-ig a Bizottság a tagállamokkal, regionális és helyi hatóságokkal, valamint az Európai Parlamenttel és más uniós intézményekkel további mintegy 500 párbeszédet fog szervezni vagy elő fogja fogja segíteni azok megszervezését.

⁽¹⁾ 2013/142/EU: A Bizottság ajánlása (2013. március 12.) az európai parlamenti választások demokratikus és hatékony lebonyolításának elősegítéséről (HL L 79., 2013.3.21., 29. o.).

⁽²⁾ A Bizottság határozata (2018. január 31.) az Európai Bizottság tagjaira vonatkozó magatartási kódexről (C(2018) 700 final).

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2018. február 7-i határozata az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról szóló keretmegállapodás felülvizsgálatáról (2017/2233(ACI)).

- (8) Több tagállam bejelentette, hogy kész széles körű nyilvános vitákat folytatni Európa jövőjéről, és számos tagállamban már zajlanak ilyen jellegű nemzeti párbeszéddek. A tagállamok a polgárok megszólításával, továbbá a politikai struktúráikhoz és gyakorlataikhoz igazodó tájékoztató rendezvények szervezésével hívhatnák fel a polgárok figyelmét arra, hogy szavazatukkal befolyásolhatják az európai projekt jövőjének meghatározását. Az ilyen rendezvényeket a vezetők 2018. február 23-i találkozója és 2019. május 9., vagyis az európai parlamenti választásokat közvetlenül megelőző nagyszabású csúcstalálkozó közötti időszakban célszerű megtartani. A tervek szerint az állam- és kormányfők ez utóbbi találkozón vonják majd le következtetéseiket az Unió előtt álló következő lépésekről.
- (9) Az európai politikai pártok kulcsszerepet játszanak az európai politikai tudatosság kialakításában, a szavazói részvétel ösztönzésében és az uniós polgárok akaratának kinyilvánításában. Ezt a szerepet erősíthetné, ha az európai politikai pártok az elkövetkező hónapokban felhívnák nemzeti tagpártjaik és a civil társadalom figyelmét az Európa jövőjével kapcsolatos választási lehetőségekre és az általuk képviselt polgárok érdekeire.
- (10) A Bizottság elnöki tisztségéért indított jelöltek („Spitzenkandidaten”) rendszerét a 2014. évi európai parlamenti választások alkalmával vezették be.
- (11) Ez a folyamat segítette megerősíteni az Unió hatékonyságát és demokratikus legitimitációját, amely a polgárok Európai Parlamentben való közvetlen képviselőletének és az Európai Tanácsban és a Tanácsban a tagállami kormányok általi közvetett képviselőletének kettős pillérén alapul. Hozzájárult a Bizottság elszámoltathatóságának megerősítéséhez is, az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkének (7) bekezdésével összhangban. Célszerű ezt a folyamatot a 2019. évi európai parlamenti választásokon is alkalmazni és tökéletesíteni.
- (12) Az európai és a nemzeti politikai pártoknak jóval a választási kampány előtt, ideális esetben 2018 végéig meg kell nevezniük a Bizottság elnöki tisztségéért induló, általuk támogatott jelöltet, és ideális esetben 2019 elejéig közzé kell tenniük a jelölt saját programját. Ezzel átláthatóbbá válna a kapcsolat az uniós polgár által az európai parlamenti választásokon valamely politikai pártra leadott szavazat, a Bizottság elnöki tisztségéért induló, az adott párt által támogatott jelölt és a jelöltnek az Európa jövőjéről alkotott elképzelései között.
- (13) Az európai politikai pártok és nemzeti tagpártjaik az elnökjelöltek nyílt, inkluzív és átlátható kiválasztásával (például előválasztás útján) tovább erősítenék ezt a folyamatot. Ez segítené a szélesebb körű figyelemfelhívást és szavazóik mobilizálását is.
- (14) Az Európai Unióról szóló szerződés 10. cikkének (4) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartája 12. cikkének (2) bekezdése kulcsszerepet biztosít az európai politikai pártoknak. Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok alapszabályát és finanszírozását európai szintű szabályok határozzák meg. Az európai politikai pártok átláthatósága, vizsgálata és demokratikus elszámoltathatósága érdekében a Bizottság a 2019. évi európai parlamenti választások előtt az érintett szabályok módosítását javasolta⁽¹⁾. Különösen az Európai Unió általános költségvetéséből kapott finanszírozást célszerű ahhoz a feltételhez kötni, hogy a nemzeti tagpártok közzétegyék az adott európai politikai párt programját és logóját. A polgároknak kezdetektől fogva egyértelmű és releváns információkkal kell rendelkezniük szavazatuknak az európai pártok szintjén gyakorolt hatásáról. A nemzeti pártok európai szintű pártkötődésével kapcsolatos tájékoztatásra és figyelemfelkeltésre emellett a pártrendezvények, például a kongresszusok, továbbá a nemzeti pártok választási kampányai is megfelelő és hatékony eszközül szolgálhatnak.
- (15) Az európai parlamenti választások kampányának az eddigieknél sokkal korábbi kezdete és a részt vevő nemzeti pártok európai szintű pártkötődésének a kampány előtti megnevezése várhatóan hozzájárul e választások európai dimenziójának növeléséhez.
- (16) A tagállamok nemzeti pártpolitikai struktúrájának sajátosságait is szem előtt tartva kívánatos, hogy az európai politikai pártok már a kampány kezdete – és lehetőleg a Bizottság elnöki tisztségére indított jelölt megnevezése – előtt bejelentik, hogy az Európai Parlament mely képviselőcsoportjához akarnak csatlakozni, illetve hogy új képviselőcsoportot akarnak-e létrehozni. Ez tovább fokozná a nemzeti pártok, az európai politikai pártok és az Európai Parlament képviselőcsoportjai közötti kapcsolat átláthatóságát.

⁽¹⁾ Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló 2014. október 22-i, 1141/2014/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról – COM(2017) 481., 2017. szeptember 13.

- (17) A tagállamok az egész európai választási folyamat tekintetében fokozzák az európai politikai pártok és az általuk javasolt platformok láthatóságát, ha ösztönöznék és elősegítenék, hogy a választók az európai parlamenti választások kampánya során és – ha lehetséges – a választáson használt szavazólapokon tájékoztatást kapjanak a nemzeti pártok európai szintű politikai pártkötődéséről.
- (18) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 22. cikkének (2) bekezdése értelmében az európai parlamenti választásokon minden uniós polgár választójoggal rendelkezik és választható a lakóhelye szerinti tagállamban. A gyakorlatba ezt a 93/109/EK tanácsi irányelv ⁽¹⁾ ültette át.
- (19) A polgárok európai parlamenti választásokon való részvételének és e választások európai dimenziójának támogatása érdekében kívánatos előmozdítani az e választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos tagállami intézkedések és tagállami bevált gyakorlatok azonosítását és terjesztését, többek között a más tagállamban lakó európai polgárok szavazati jogával kapcsolatban, valamint abból a célból, hogy az alulreprezentált csoportok (például a fogyatékkal élők) nagyobb arányban gyakorolják választójogukat.
- (20) Mivel a közelmúltbeli választásokhoz és kampányokhoz hasonlóan most is számolni kell a választási folyamatra irányuló kibertámadások és félretájékoztatás kockázatával, kívánatos, hogy a tagállamok megosszák a vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos tapasztalataikat.
- (21) A tagállamoknak, valamint az európai és a nemzeti politikai pártoknak különös felelőssége van az európai parlamenti választások demokratikus és hatékony lebonyolításának elősegítésében,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

Viták folytatása az európai polgárokkal az Európát érintő kérdésekről az európai parlamenti választások előtt

1. A tagállamoknak a vezetők 2018. február 23-i találkozója után a politikai struktúráikhoz és gyakorlataikhoz igazodó tájékoztató rendezvények keretében nyilvános vitákat kell folytatniuk a polgárokkal az Európai Uniót érintő kérdésekről és Európa jövőjéről. E tájékoztató eseményeknek a vezetők 2019. május 9-i – az európai parlamenti választásokat röviddel megelőző – nagyszabású találkozásáig kell tartaniuk.

Ugyanezen időszakban az európai politikai pártoknak és a nemzeti pártoknak fel kell hívniuk a polgárok figyelmét a választásokkal eldöntendő uniós szintű kérdésekre, és arra, hogy miként kívánják kezelni azokat a következő jogalkotási ciklus során.

Az Európai Bizottság elnöki tisztségéért induló jelölt támogatása

2. Az európai parlamenti választások előtt kellő idővel, ideális esetben 2018 végéig minden európai politikai pártnak meg kell neveznie az Európai Bizottság elnöki tisztségéért induló, általa támogatott jelöltet. Ideális esetben 2019 elejéig közzé kell tenniük továbbá a jelölt saját politikai programját.

Kívánatos, hogy az európai politikai pártok és nemzeti tagpártjaik az elnökjelöltet nyílt, inkluzív és átlátható módon válasszák ki.

A nemzeti politikai pártoknak biztosítaniuk kell, hogy az európai parlamenti választásokhoz kapcsolódó politikai hirdetéseiket egyúttal arra is felhasználják, hogy a polgárokat tájékoztassák a Európai Bizottság elnöki tisztségéért induló, általuk támogatott jelölről, valamint jelöltjük programjáról.

A választók tájékoztatása a nemzeti pártok európai politikai pártkötődéséről

3. A tagállamok nemzeti pártpolitikai struktúrájának sajátosságait is szem előtt tartva az európai parlamenti választásokon részt vevő nemzeti politikai pártoknak a választások és a kampány előtt közzé kell tenniük, hogy van-e pártkötődésük valamely európai politikai párthoz, és ha igen, melyikhez, és meg kell nevezniük az általuk támogatott elnökjelöltet.

Amennyire lehetséges, a nemzeti politikai pártoknak a kampányanyagaikban, közleményeikben és politikai hirdetéseikben egyértelműen fel kell tüntetniük ezt az információt, adott esetben ideértve az európai politikai párt logóját is.

⁽¹⁾ A Tanács 93/109/EK irányelve (1993. december 6.) az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 329., 1993.12.30., 34. o.).

Kívánatos, hogy az európai politikai pártok már a kampány kezdete – és lehetőleg a Bizottság elnöki tisztségére indított jelölt megnevezése – előtt bejelentsék, hogy az Európai Parlament mely képviselőcsoportjához akarnak csatlakozni, illetve hogy új képviselőcsoportot akarnak-e létrehozni.

A választóknak a nemzeti pártok európai politikai pártkötődéséről való tájékoztatásának ösztönzése és elősegítése

4. A tagállamoknak az európai parlamenti választások előtt és közben ösztönözniük kell és elő kell segíteniük a választók tájékoztatását a nemzeti politikai pártok európai szintű politikai pártkötődéséről és elnökjelöltjéről, például oly módon, hogy lehetővé teszik, illetve ösztönzik az ilyen pártkötődésnek a kampányanyagokban, a nemzeti és regionális tagpártok weboldalán és – ha lehetséges – a választáson használt szavazólapokon történő feltüntetését.

Hatékony lebonyolítás

5. Annak biztosítása érdekében, hogy a más tagállamban lakó uniós polgárok az adott tagállamban gyakorolni tudják szavazati jogukat, illetve annak előmozdítása érdekében, hogy az alulreprezentált csoportok (például a fogyatékkal élők) nagyobb arányban gyakorolják választójogukat, és általában a demokratikus lebonyolítás és a magas részvétel érdekében kívánatos, hogy az illetékes nemzeti hatóságok 2018 tavaszán a Bizottság támogatását élvező találkozójuk keretében megosszák egymással bevált gyakorlataikat és gyakorlati intézkedéseiket.

Kívánatos továbbá, hogy az illetékes nemzeti hatóságok a tagállamok tapasztalatai alapján meghatározzák a választási folyamatra irányuló kibertámadások és félretájékoztatás kockázatának azonosítására, mérséklésére és kezelésére szolgáló bevált módszereket.

Ennek az ajánlásnak a tagállamok, valamint az európai és a nemzeti politikai pártok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2018. február 14-én.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER
